

De president heeft baat bij de oorlog. En Poetins Franse vrienden juist niet

Posted on 5 maart 2022 by Kleis Jager

De oorlog heeft de kaarten van de naderende Franse presidentsverkiezingen opnieuw geschud. President Emmanuel Macron is verder gestegen naar onbereikbare hoogten. Dat is het gevolg van het *'rally round the flag-effect'* dat zich twee jaar geleden ook in veel andere landen liet voelen, maar toen bij het begin van de Corona-pandemie.

Macron was voor de Russische invasie al praktisch verzekerd van een herverkiezing, omdat een alternatief ontbreekt. Valérie Pécresse (centrumrechts) heeft nooit echt duidelijk kunnen maken waarin zij verschilt van de huidige president.

De nationaal-populisten Marine Le Pen en Éric Zemmour worstelen met een geloofwaardigheidsprobleem dat door hun Poetin-bewondering alleen maar groter is geworden.

Zemmour is in de peilingen nu gedaald tot onder Valérie Pécresse (centrumrechts)

die eindelijk weer een beetje stijgt. Maar Le Pen behoudt haar tweede positie. 'De Poetin van toen is niet dezelfde als de Poetin van nu', zei Le Pen deze week eenvoudig. Kennelijk neemt haar aanhang hier genoeg mee.

Anti-Amerikanisme

Zemmour heeft heel wat meer uit te leggen. In 2018 bijvoorbeeld zei hij bijvoorbeeld – hij was toen nog geen politicus maar TV-commentator – dat hij verlangde naar een Franse Poetin die Frankrijk er weer bovenop kon helpen.

Een paar jaar eerder prees hij *le maître du Kremlin* in een radio-column als de laatste die weerstand biedt tegen de 'politiek correcte orkaan uit de VS die over ons heen trekt en niets heel laat van alles dat houvast biedt: familie, religie, vaderland.' Recenter wist Zemmour te vertellen dat de Russische taal in Oost-Oekraïne verboden was.

Zemmour werd aangemoedigd door zijn adellijke vriend Philippe de Villiers, een veteraan in de strijd tegen de EU en eigenaar en bedenker van het erg succesvolle historische themapark *Le Puy du Fou*. Als hij het heeft over Rusland, is het alsof je Alexander Doegin hoort, de huisfilosoof van het Kremlin.

In 2014 zei Villiers de 'duivel Poetin' in Rusland juist bezig was om burgerlijke, morele en spirituele te herstellen. 'Terwijl in Europa een McDonalds wordt geopend, verrijst in Rusland een nieuwe orthodoxe kerk.'

De Villiers en Zemmour zijn uitgesproken voorbeelden van russofilie dat wordt gevoed door een flinke dosis anti-Amerikanisme. Maar de fascinatie en begrip voor de Russische president werden veel breder gedeeld.

Zo traden de prominente Rusland-kenner Hélène Carrère d'Encausse en de gerespecteerde buitenlandcommentator Renaud Girard geregeld op als ware Poetin-exegeten. Tot het bittere eind verzekerden zij dat Poetin absoluut niet de intentie had om Oekraïne binnen te vallen. Hij zou alleen maar antwoorden op de dreigende uitbreiding van de NAVO en de 'oekraïnisering' van de Russische minderheid.

Schaamteloze omkering

Al jaren waren er meer dan genoeg redenen om je grote zorgen te maken over Poetin. Maar velen – ook op links trouwens – deden dat niet. Het meest interessante antwoord op die vraag waarom niet komt van de socioloog en filosoof Jean-Pierre Le Goff.

Le Goff (72) groeide op in Normandië en studeerde in Caen, waar hij als achttienjarige in zijn eerste jaar gelijk gegrepen werd door de beweging van mei 1968. Een paar jaar later besloot hij in het mijngebied van Nord-Pas-de-Calais de arbeider te ontmoeten en te helpen met alfabetiseringscursussen. Want van het proletariaat moest, nee zoú de revolutie komen.

Le Goff hield het jaren vol, een periode waarin hij vrijwel uitsluitend Marx, Lenin, Mao en andere theoretici las, tot hij van zijn geloof viel. Waarschijnlijk doorziet hij daarom een logica die voor generaties die het communisme niet hebben meegemaakt moeilijk voorstelbaar is.

‘Poetin gebruikt de strategie van de destabiliserende leugen, die afkomstig is uit het totalitaire communisme’, schrijft Le Goff. ‘De enormiteit van zijn beweringen en de schamteloze omkering van agressor en slachtoffer zijn een poging om de rede en de realiteitszin aan het wankelen te brengen.’

Het is de wereld op zijn kop, de propaganda verandert wit in zwart, oorlog in vrede en aanval in bevrijding.

Projectie

Dat een invasie voor onmogelijk werd gehouden, is omdat een groot deel van onze elite probeerde zichzelf tot elke prijs gerust te stellen, noteert Le Goff. ‘Dat is geen kwestie van onwetendheid, maar van een weigering de waarheid onder ogen te zien. Een mechanisme dat eerder zichtbaar was bij de ontkenning van het gevaar dat uitging van het islamisme voor de grote aanslagen.’

Wij hebben onze eigen denkkaders geprojecteerd op Poetin en hem niet werkelijk begrepen. Het pro-Poetin kamp heeft steeds gedaan alsof men in staat was zijn gedachten te lezen en wist zijn manoeuvres altijd weer te verklaren.

Ondertussen werden basale historische waarheden vergeten. Zoals dat de Sovjet-

Unie implodeerde en nooit is aangevallen. De ineenstorting van het communisme is door de volken die onder het Sovjet-juk leefden nooit beleefd als de 'grootste ramp van de twintigste eeuw' maar als een bevrijding.

Het NAVO-lidmaatschap was een legitieme wens om gevrijwaard te blijven van nieuwe Russische agressie, meent Le Goff. Deze waarheden negeren, zoals Zemmour, Marine Le Pen maar ook de links-populistische leider Jean-Luc Mélenchon deden, komt neer op het niet serieus nemen van deze volken. 'Het is alsof je zegt dat ze beter op hadden moeten passen om hun oude onderdrukker niet te ontriefen en maar beter bij hem in de buurt kunnen blijven.'

Spiegeleffect

Voor Le Goff is het een paradox dat Zemmour en anderen in Poetins Rusland een alternatief zagen voor de decadentie van de westerse democratieën.

'Poetin zou staan voor autoriteit, goede zeden, traditionele waarden, voor alles wat wij niet meer zouden hebben. Met de echte Russische samenleving heeft dit alles weinig te maken. Maar door een spiegeleffect zag extreemrechts de concretisering van de eigen dromen over een restauratie. Poetin heeft zijn bewonderaars steeds bevestigd in dat idee om ze beter te kunnen manipuleren.'

Het heeft zijn effect niet gemist. Zelfs deze week, terwijl zijn tanks door Oekraïense straten rolden, de bommen vielen en de Russische oppositie de kop werd ingedrukt, noemde Zemmour Poetin nog een 'autoritaire democraat'. 'Veel verder kan je niet gaan wat betreft doctrinaire blindheid.'

Het meest verrassende is uiteindelijk niet de invasie, maar het eensgezinde antwoord van de Europese Unie en de steun voor het Oekraïense volk, besluit Le Goff die hierin een reden tot hoop ziet. 'Op momenten dat iedereen wordt geconfronteerd met een grote beproeving manifesteert zich het gevoel dat wij samen een geheel vormen en gemeenschappelijke waarden delen waarvan we dachten dat ze verdwenen waren. En staan er uitzonderlijke persoonlijkheden op.'

De EU, door Le Goff altijd zeer kritisch gevolgd, is naar zijn idee niet langer een boekhoudende instantie, een anonieme bureaucratie die ons de lees leest op zedelijk of cultureel gebied. 'Wij zijn er nog lang niet, maar ik hoop dat deze periode geen uitzondering zal blijken. Om het anders te zeggen, op dit tragische moment in

de geschiedenis waar het boven alles draait om de verdediging van de vrijheid, ben ik er trots op om zowel Fransman als Europeaan te zijn.'

Kleis Jager bericht voor *Wynia's Week* uit Parijs. Steunt u deze broodnodige, onafhankelijke berichtgeving? Graag! Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [**HIER**](#). Hartelijk dank!